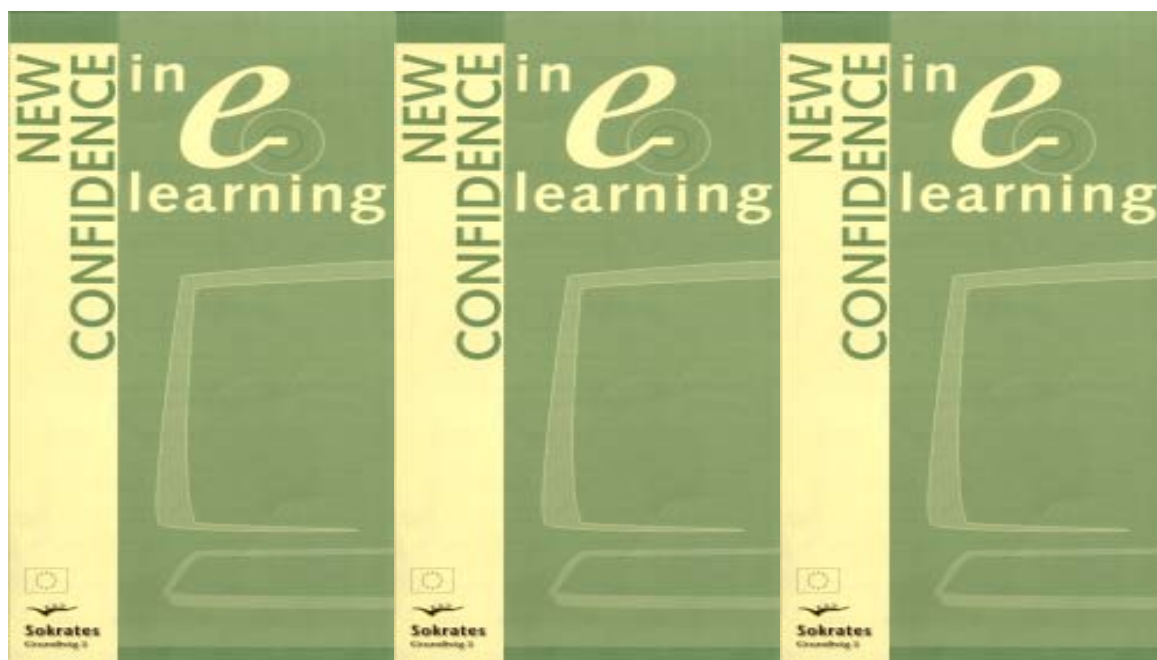

Toimintakertomus 2003

**Vihreä Sivistysliitto ry
Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus**

*Kansikuva: Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus, ViSiO
Muut kuvat: Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus, ViSiO*

Helsinki 2003

Toimintavuosi 2003 oli suotuisa vapaalle sivistystyölle ja sen kehittämiseksi. Ruohonjuuritason toiminta ja aktiivinen kansalaisuus koettiin arvokkaaksi toiminnaksi yhteiskunnassa. Tämä näkyi myös pääministeri Vanhasen hallitusohjelmassa, jossa oman lukunsa sai kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Kansallinen demokratiahanke käynnistettiin kansalaisten osallisuuden vahvistamiseksi ja demokratian toimivuuden parantamiseksi. Tavoitteena oli mm. lisätä demokratiakasvatusta harrastustoiminnassa. ViSiO tarjosi Aktiivinen kansalainen opintokokonaisuutta jäsenjärjestöilleen ja tuki koulutusta oheis- ja oppimateriaalilla.

Uuteen hallitusohjelmaan saatiin lause ”Turvataan vapaan sivistystyön toimintaedellytykset”, jolla on merkitystä myös tuleville vuosille.

Myös opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa ”Koulutus ja tutkimus vuosina 2003–2008” korostettiin vapaan sivistystyön luonnetta kansalaisten omiin tarpeisiin vastaavana, oppilaitosverkostona, joka vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa. Omana kokonaisuutena nostettiin esille eläkeläis- ja vanhusväestön elämänlaadun edistävä tarjonta sekä maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutuksen järjestäminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. ViSiOlla oli käynnissä kehittämishanke IDA, joka suuntautui maahanmuuttajanaisten omien elinolosuhteiden parantamisvalmiuksien hankkimiseen.

Aikuiskoulutusta kehitettiin edelleen parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän ehdotusten pohjalta. Toimintavuonna käynnistettiin viisivuotinen työssä käyvän aikuisväestön osaamisen kohottamisohjelma – Noste. Ohjelma suunnattiin aikuisille, joilla oli enintään perusasteen tutkinto. Keskeinen tavoite oli ammatillisten tutkintojen ja niiden osien suorittaminen. Opintokeskussektorilla tarjonta painottui atk-ajokortin tai sen osien suorittamisen valmennukseen. Noste-ohjelman mahdollisuuksia oli vaikea sovittaa ViSiOn toimintaan.

Opetusministeriön muistion Vapaan sivistystyön tilastoinnin nykytila ja kehittämistarpeet valmistui vuoden 2002 lopussa ja johti tiiviisiin neuvotteluihin opetusministeriön kanssa. Tilannetta selvittämään asetettiin työryhmä opintokeskusten edustajista. Oleellinen muutos sivistystyön tilastointiin oli vaatimus siirtyä keräämään opiskelijoista bruttolukujen ohella myös nettoluvut. Nettoluvut tullaan ensimmäistä kertaa keräämään vuoden 2004 aikana. Vuodesta 2005 lähtien on huolehdittava myös opiskelijaprofiilien saamisesta. Opintokeskuksille aiheutuvista käytännön järjestelyistä ja taloudellista vaikutuksista neuvoteltiin myös tiiviisti.

Opetusministeriö halusi myös uudistaa aikuiskoulutuksen koulualaluokituksen. Tätä uudistusta opintokeskukset tervehtivät ilolla, sillä vanha luokitus oli huonosti vastannut opintokeskusten koulutuksen erittelyyn. Uusi luokitus astuu voimaan vuonna 2004, mutta se ei vielä täysin vastaa opintokeskusten luokitustarpeita. Erityisesti tämä koskee ympäristöalan ja demokratiakasvatuksen sisältöluokkia.

Vapaan Sivistystyön yhteisjärjestö käynnisti opitun tunnustamisen yhteishankkeen. Sen tarkoituksena oli vapaaseen sivistystyöhön soveltuvien opitun tunnustamisen muotojen selvittäminen, kehittäminen ja käyttö. Vs-opintojen tunnustamisen muodoista, yhteistyö- ja vastaanottajatahoista sekä opitun tunnustamiseen liittyvistä ongelmista ja toimivista käytännöistä tehtiin selvitys. Selvityksessä pohdittiin mm. milloin opinnot tulee tunnustaa ja mitä näkökulmia silloin on otettava huomioon. ViSiOn toimintaan opitun tunnustamien ei ole erityisen hyvin soveltunut.

Vuosi 2003 oli Vihreälle Sivistysliitto ry:lle erittäin aktiivisen toiminnan aikaa sekä kotimaassa että kv-projekteissa. Välillä koko henkilökunta toimi keskeytyksinä ylärajoilla.

Opintokeskuksen toiminta

2

Oma toiminta

Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus rakensi koulutustarjontansa pääsääntöisesti asiakkaiden toiveiden perusteella. Osa koulutuksesta toteutettiin yhteistyössä muiden opintokeskusten ja vapaan sivistystyön organisaatioiden kanssa. Tämä osoittautui onnistuneeksi ratkaisuksi, koska monipuolinen osaaminen ja laajemmat viestintäkanavat takasivat kiinnostuksen useimmille seminaareille ja kursseille. Omasta kurssitarjonnasta toteutui 84 %.

Jäsenjärjestöjen edustajille, yhteistyökumppaneille oli tarjolla aktiiviseen kansalaisuuteen, kestävään kehitykseen ja viestintätaitoihin liittyviä kursseja. Erityisen suosituksi osoittautui Järjestöjohtamisen kurssi, joka toteutettiin sekä syksyllä että keväällä.

Hankesuunnittelun kurssi ja *Vaikuta kirjoittamalla* -kurssit toteutettiin verkkokursseina.

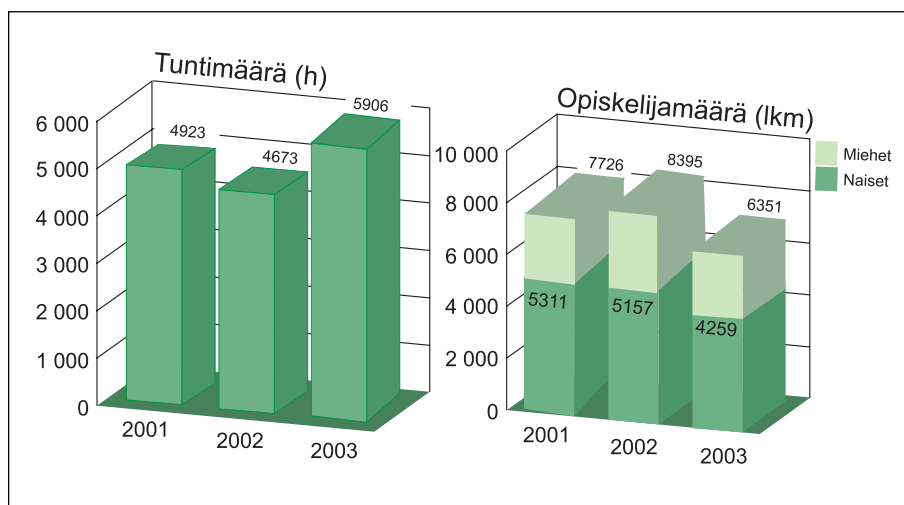
Yhteistyössä Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston Itäisen alueopiston kanssa järjestettiin *Savirakentamisen* kurssi, johon liittyi myös vierailu Snellman-korkeakoulun Ekoateljeseen. Kurssilla käsiteltiin seuraavia aiheita: Johdanto luonnonmukaiseen rakentamiseen, savimaalit ja -maalaus, savirappaus, savirakentaminen yrityksen näkökulmasta sekä savirakentamisen käytännön ongelmia.

ViSiOn koulutuskalenteri julkaistiin keväällä ja syksyllä ja sitä jaettiin jäsenkirjeiden mukana kautta maan. Kursseista sai tietoa myös ViSiOn kotisivuilta osoitteesta www.visili.fi. Kursseille voi ilmoittautua joko kotisivujen kautta tai postitse visio@kaapeli.fi. Kurssien sähköistä markkinointia kehitettiin ja siitä saatiin hyviä tuloksia mm. tavoittamalla uusia kohderyhmiä erityisesti pääkaupunkiseudulla. Toistuva ongelma oli järjestää suosituimpia kursseja myös muissa kaupungeissa kuin Helsingissä, koska yhteyshenkilöitä ei aina ollut helppo löytää.

Yhteistyökurssit ja seminaarit

ViSiO järjesti koulutusta 5 906 opintotuntia. Tuntimäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1 233 opintotunnilla. Opintotoimintaan osallistui 6 351 opiskelijaa, joista naisten osuus oli 67 %.

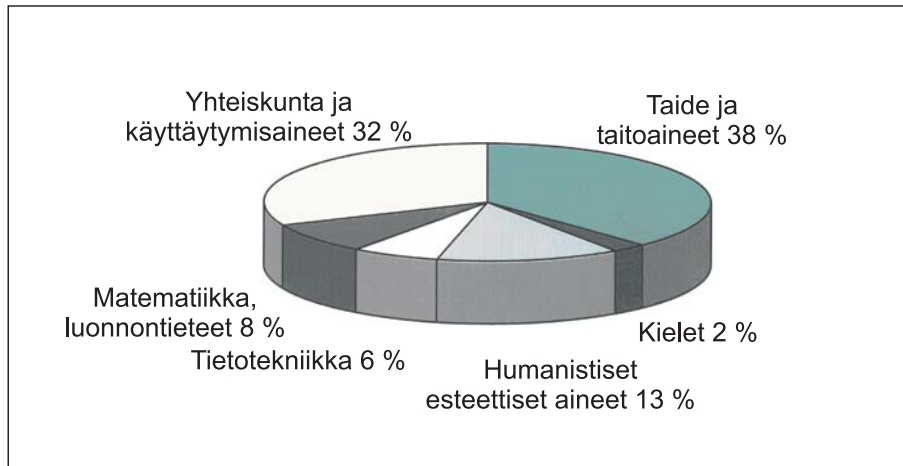
Opintotilaisuuksia oli 188, joista 164 toteutettiin eri yhteistyökumppanien kanssa. Yhteistyökumppaneita oli 69 ja ViSiO-tuki 17,50 euroa/opintotunti. Opetusministeriö myönsi ViSiO:lle opintotoimintaan 3311 tuntia. Opintotoiminnan yhteistyökumppanit on lueteltu liitteessä 1.

ViSiOn opintotoiminnan tunti- ja opiskelijamäärät vuosina 2001–2003.

Opintotilaisuuksien painopistealueita olivat yhteiskunnalliset kysymykset, taide- ja taitoaineet sekä ympäristö ja kulttuuri. Luontoretkillä ja seminaareissa asioita tarkasteltiin usein ekologisesta näkökulmasta. Koulutustarjontaan sisältyi myös maahanmuuttajille suunnattua eri tyyppistä koulutusta lähinnä tietojenkäsittelyssä.

Dodo ry:n opintotilaisuuksissa pohdittiin esimerkiksi ilmasto- ja energia-kysymyksiä *Energiaa!*-keskusteluserjassa sekä järjestettiin järjestönkoulutusta *org*-päivillä.

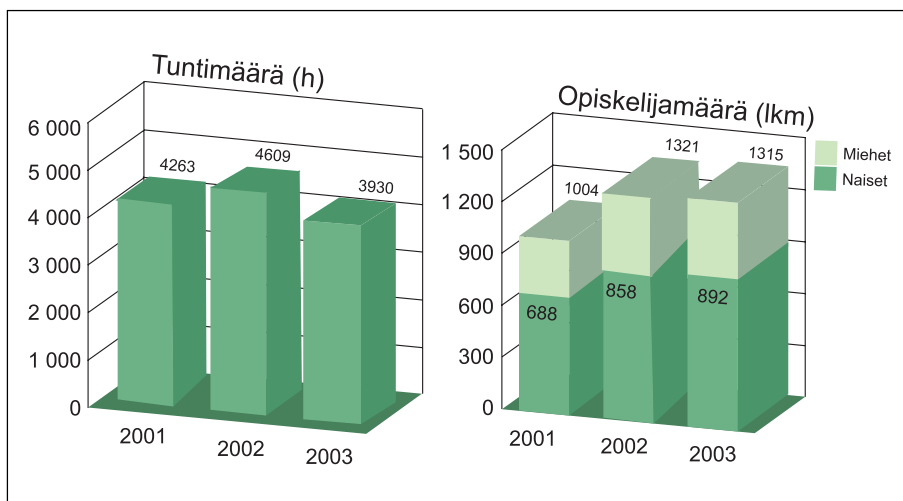

ViSiOn opintotoiminnan ainejakauma vuonna 2003.

Sisällöltään kiinnostavia olivat Pispalan kirjastoyhdistys ry:n järjestämät *Runon talvi* ja *Runon syksy* -luentosarjat, joissa luennoitsijoina oli runoilijoita ja tarinankertojia. Siilijärven Työnhakijat ry puolestaan perehdytti kädentaitoihin järjestämällä *Kankaanpainannan alkeet* -kurssin kaikille asiasta kiinnostuneille.

Opintokerhot

ViSiO toteutti yhteistyökumppaniensa kanssa 3 930 opintokerhotuntia. Edelliseen vuoteen verrattuna tuntimäärä väheni 679 opintotunnilla. Kerhotoimintaa järjesti 24 ryhmää, jotka toteuttivat 92 opintokerhoa. Kerhoihin osallistui 1 315 opiskelijaa, joista naisten osuus oli 67 %.

ViSiOn opintokerhotoiminnan tunti- ja opiskelijamäärät vuosina 2001–2003.

Kerhojen opiskeluaiheita olivat esimerkiksi käden taidot, ympäristöasiat, kielet ja kulttuuri. Tuki opintokerhoille oli 3,70 • /opintokerhotunti. Opetusministeriö myönsi opintokerhotoimintaan 3 301 tuntia.

Eniten kerhotoimintaa toteutti Luonto ja Terveys ry. Monipuolisia opintokerhoja järjestivät myös Espoon Mielenterveysyhdistys ry, Vantaan Mielenterveysyhdistys sekä Turun Seudun Työttömät ry.

Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit on lueteltu liitteessä 2.

Projektit

ViSiO osallistui aktiivisesti aikuisopintojen pedagogiseen kehittämiseen osallistamalla yhdeksään kehittämisprojektiin. Näistä viisi toteutettiin yhdessä muiden opintokeskusten tai yhteistyökumppaneitten kanssa. Kaksi oli ViSiOn omaa hanketta.

Toimintavuotena päättyivät *Muutetaan maalle* ja *Kansalaisten Tunne järvesi* -vesistöseurantaprosessi.

Muutetaan maalle

Maaseudun Sivistysliiton ja Sivistysliitto Kansalaisfoorumin kanssa toteutettu *Entä jos muuttaisin maalle?* -hanke päättyi kuluvan vuoden aikana. Hankkeen tavoitteena oli tarjota tietoa potentiaalisille maallemuuttajille ja maallemuuttajia vastaanottavalle tahoille eli maaseudun kylille ja toimijoille. ViSiOn kohderyhmänä olivat kaupunkilaiset, jotka suunnittelevat maallemuuttoa.

ViSiO järjesti tälle kohderyhmälle kaksi työpajaa keväällä ja syksyllä. Kevään työpaja toteutettiin Helsingissä. Työpajassa käsiteltiin seuraavia aiheita: luomuviljely, yrittäminen maaseudulla sekä asuminen ja asunnon löytäminen maalta. Syksyn työpaja järjestettiin yritysvierailuna Anjalankoskella. Vierailulla tutustuttiin luonnonmukaiseen villisikatarhaan, maalaismarkkinoihin, Ummeljoen kyläkauppaan, Kunnalan Marjaan ja Matkailuun sekä Leena Pousin taidekeramiikkapajaan.

Marja Repo kirjoitti aiheesta jutun Pirkka-lehteen, jossa kerrottiin myös tästä hankkeesta. ViSiOon tuli muutamia kyselyjä maallemuuttoaikeissa olevilta henkilöiltä.

Kansalaisten Tunne järvesi -vesistöseurantaprojekti

Vuonna 1999 alkanut projekti jatkui neuvojakoulutuksin ja rantatilaisuuksin vuonna 2003. ViSiO järjesti yhden neuvojakoulutuksen toukokuussa Valkeakoskella ja syksyllä tarjottiin Kärämäellä opintokeskusten yhteistä neuvojakoulutusta. Hankkeessa oli mukana Kansan Sivistystyön liitto ry., Opintotoiminnan Keskusliitto ry., Maaseudun Sivistysliitto ry., Vihreä Sivistysliitto ry. ja Suomalainen Järvikerho. Hanketta hallinnoi Maaseudun Sivistysliitto ry.

Monivuotisia projekteja olivat Itsearviointi, Nuoret valtaan, Verkko-opintojen ohjaajakoulutus, Kestävän kehityksen edistämishojelman laatiminen opintokeskuksektorille vv. 2004–2006, Vihreä vaikuttaminen – kansalaisopinnot ViSiOssa, Appelsiinipuu (*Equal*) ja New confidence in e-learning (*Grundtvig 2*).

Itsearviointi

ViSiO osallistui yhteistyössä Toimihenkilöjärjestöjen sivistysliitto ry:n, Kirkkopalvelut ry:n ja Opintokeskus Kansalaisfoorumi ry:n kanssa itsearviointihankkeen, joka ajoittuu vuosille 2002–2004. Hankkeen tavoitteena oli kehittää opintokeskusten käytännön toimintaan soveltuvia itsearviointivälineitä erityisesti toiminnan tehokkuuden ja taloudellisuuden mutta myös vaikuttavuuden arviointia varten. Opetushallituksen tukeman hankkeen tuloksena valmistuu opintotoiminnan arviointikäsikirja, joka sisältää tämän välineistön helposti omaksuttavassa muodossa.

Hankkeen toteuttamisesta vastasi johtoryhmä, joka muodostui mukana olevien opintokeskusten opintojohtajista. Projektiryhmään nimettiin koulutuksen suunnittelijoita. Toimintavuoden aikana projektiryhmä keräsi aineiston itsearviointikäsitteistönsä. Aineistoa muokattiin soveltuvaksi opintokeskusten ja järjestöjen käyttöön. Valmis aineisto lähetettiin arvioitavaksi usealle kouluttajalle. Käsitteistöä arvioidaan valmistuvan keväällä 2004.

Nuoret valtaan

Hanke toteutettiin yhteistyössä Opintokeskus Kansalaisfoorumi ry:n kanssa mutta hankkeen sisältö täsmeytyi ViSiOn osalta mentorointiohjelman suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tavoitteena oli kehittää paikallisten vihreiden järjestöjen nuorten vaikuttajavalmiuksia sekä siirtää kokeneiden mentoreiden hiljaista tietoa ja osaamista näille nuoremmille toimijoille. Hankkeessa kokeiltiin erilaisia mentoroinnin toteutustapoja; sekä yksilö- että ryhmämentorointina. Mukaan ilmoitettiin neljä mentoria ja yhdeksän mentoroitavaa.

Hanke käynnistyi 22.9. järjestetyllä seminaarilla, jossa kuultiin Naisyrittäjyyskeskuksen toiminnanjohtaja Ritva Nybergiä ja naisyrittäjien mentorointikokemuksia. Vihreän kentän mentorointijat ja mentoroitavat suunnittelivat sen jälkeen syksyn ohjelmaansa.

ViSiOn verkkooppimisympäristössä oli mentoreille ja mentoroitaville tarjolla sekä tukimateriaalia että keskustelualusta, jossa mentoriparit tai mentori ja mentoroitava ryhmä voivat vaihtaa kokemuksiaan mentorointitapaamisista. Mentoroinnista saatujen kokemusten perusteella tullaan muokkaamaan vihreille paikallisjärjestöille soveltuva mentorointimalli.

Verkko-opintojen ohjaajakoulutus

ViSiO toteutti yhteistyössä Kirkkopalvelut ry:n (Kristillinen Opintokeskus), Opintotoiminnan Keskusliitto ry:n, Opintokeskus Kansalaisfoorumi ry:n ja TJS-Opintokeskus ry:n kanssa verkko-opintojen ohjaajakoulutuksen suunnittelun. Koordinaattorina toimi Opintotoiminnan Keskusliitto.

Hankkeen toimintaa ohjasi johtoryhmä, joka muodostui mukana olevien opintokeskusten opintojohtajista. Projektiryhmä vastasi koulutuksen sisältöön tarvittavan aineiston laatimisesta sekä sen soveltamisesta verkkoympäristöön. Projektiryhmää veti Erkki Kyllönen Kirkkopalvelut ry:stä.

Hankkeen tavoitteena oli kouluttaa opintokeskusten jäsenjärjestöissä toimivia ohjaajia myös verkko-ohjaajiksi. Toteutetun ohjaajakoulutuksen jälkeen tullaan ehdottamaan mallia, joka soveltuu sekä verkko-opintojen ohjaajille että verkko-opintojen ohjaajakoulutukseksi. Oppimisympäristönä aiotaan käyttää Optima-oppimisympäristöä.

Edelliseen hankkeeseen liittyen Visio käynnisti oman projektinsa Verkkooppimisympäristö jäsenjärjestöjen toiminnan tukena. Jäsenjärjestöille tarjottiin veloituksetta mahdollisuus kokeilla verkko-oppimisympäristöä oman yhdistyksen toiminnassa. Mukaan hankkeeseen ilmoittautuivat Juha Eskelinen, Pohjois-Kymenlaakson vihreät ry. ja Ari Paanala, Kuopion vihreät ry.

Kestävän kehityksen edistämishjelman laatiminen opintokeskusektorille vv.2004–2006

ViSiO koordinoi seitsemän opintokeskuksen yhteishanketta, jonka tarkoituksena oli laatia opintokeskusektorille Kestävän kehityksen edistämishjelma vuosille 2004–2006. Edistämishjelma koskee opintokeskusten ylläpitotoimintaa, arjen käytäntöjä sekä opetustarjontaa ja -toimintaa. Ohjelmaan sisältyy myös hallinta- ja seurantamalli. Hanke liittyy Itämeren alueen koulutusta koskevan kestävän kehityksen Baltic 21 E -ohjelman toteuttamiseen kussakin sopimusvaltiossa.

Hankkeessa ovat mukana: Kansallinen Sivistysliitto ry (KANSIO), Kansan Sivistystyön Liitto ry:n (KSL-opintokeskus), Kirkkopalvelut r.y. (Kristillinen Opintokeskus), Maaseudun Sivistysliitto ry (MSL), Opintotoiminnan Kes-

kusliitto ry (OK-opintokeskus), Svenska folkskolans vänner ja Svenska studieförbundet (Svenska Studiecentralen SSC) ja Vihreä Sivistysliitto ry (Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus ViSiO).

Opetusministeriö myönsi hankkeeseen 7 800 euron avustuksen käytettäväksi vuosien 2003–2004 toimintaan.

Ohjelman laatimisesta vastaa KeKe-työryhmä, johon kuuluu kunkin opintokeskuksen nimeämä edustaja / yhteyshenkilö. Työryhmä kokoontui syksyllä 2003 kolme kertaa. Hankkeen ohjaus-/johtoryhmänä toimii Opintokeskuseura, joka hyväksyi hankkeen työsuunnitelman joulukuussa 2003.

Vihreä vaikuttaminen – kansalaisopinnot ViSiOssa

ViSiO oli yksi 22 oppilaitoksesta, jotka olivat omien pilottihankkeittensa kautta vuosina 2003–2004 mukana kehittämässä Kansalaisopinnot -opintokokonaisuutta vapaan sivistystyön kentälle. ViSiOn pilottihankkeen kohderyhmäksi valittiin uudet kunnalliset vihreät poliittiset toimijat ja päätöksentekijät.

Koulutuksen taustalla oli tarve uusien vihreiden luottamushenkilöiden perehdyttäminen ja sitouttaminen järjestötoimintaan. Kansalaisopintojen avulla oli tarkoitus luoda kunnan luottamustoimiin valmentava koulutuspaketti kunkin kurssilaisen ja ryhmän lähtökohdista.

Pilottihankkeeseen lähti mukaan kaksi ryhmää, joista toinen oli Vantaalta (5 opiskelijaa ja vetäjänä Anna-Stiina Lundqvist, Vantaan Vihreät), toinen Tampereelta (11 opiskelijaa ja vetäjänä Anna-Maria Urhonen ja Olli-Poika Parviainen). Ryhmät toimivat oppivan ryhmän periaatteella, ja jokainen laati itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPSin).

Koulutuksen vastuuhenkilönä toimi opintojohtaja Anneli Bauters ja koordinaattorina projektisuunnittelija Sirkka-Liisa Peltonen.

Equal-hanke Appelsiinipuu

Hanketta hallinnoi Turun naiskeskus ry., ja Vihreä Sivistysliitto ry. on yksi hankkeen virallisista yhteistyökumppaneista. Hankkeen tavoitteena oli vähentää syrjäytymistä ja suvaitsemattomuutta sekä tukea maahanmuuttajanaisten työllistymisedellytysten paranemista.

Hankkeen oppaat toimivat tukihenkilöinä taitonaisille (maahanmuuttajanaishenkilöille). Oppaat tukivat vuosittain 40 taitonaista. Tehtäväänsä Oppaat valittiin haastattelun perusteella pitempään Suomessa asuneista maahanmuuttajista. Hankkeella on johtoryhmä, jossa ViSiOta edustaa Anneli Bauters. Johtoryhmä kokoontui neljä kertaa. Hanke ajoittuu vuosille 2001–2004.

ViSiO vastasi taitonaisten atk-perusvalmiuksien verkko-oppimateriaalin laatimisesta. Oppaat ja taitonaiset saivat tunnukset ViSiOn oppimisympäristöön keväällä ja syksyllä 2003. Verkossa oli oppimistehtäviä, jotka liittyivät tietokoneen käyttöön esim. työvälineet ja internet tiedonlähteenä. Taitonaisilla oli myös oma tukihenkilö Turussa.

Ennen oppimateriaalin tekoa taitonaiset vastasivat atk-taitoihinsa liittyvään kyselyyn, jotta osallistujien lähtötaso ja tiedon tarve saatiin selville.

Grundtvig 2 -hanke: New confidence in e-learning

ViSiO koordinoi hanketta, joka ajoittuu vv. 2002–2004. Hankkeeseen osallistui-
vat Itävalta, Irlanti, Saksa ja Tšekki. Tavoitteena oli tutustua yhteistyökumppaneiden oppimisympäristöihin ja atk-osaamiseen sekä rohkaista aikuisia kokeilemaan verkkokursseja.

Yhteistyökumppanit olivat taustaltaan erilaisia: Mazarykin yliopisto Brnossa, MBT-konsulting management Ostravassa, Lingenin kansanopisto Saksassa, työttömille tarjottu atk-perustaitojen koulutus Irlannissa ja Die Grune Bildungsverkstatt Itävallassa. Jokaisella yhteistyökumppanilla oli oma kansallinen hanke. Kumppanit laativat yhdessä arviointilomakkeet verkkokurssien opiskelijoille ja opettajille. Arviointilomakkeet tullaan analysoimaan maittain ja lopuksi yhteisesti.

Saksa rakensi hankkeelle oman kotisivun. Yhdessä laadittiin englanninkielinen esite, jota jaettiin kaikissa partnerimaissa partnerien sidosryhmille.

Syyskuussa pidettiin 3-päiväinen työseminaari 24.–28.9. Irlannissa, Tarbetissa. Paikallisena emäntänä toimi Máiréad O'Connor North Kerry I.T. Ltd:stä. Partnerit esittelivät seminaarissa omien kansallisten projektiansa tuloksista, tutustuttiin paikallisiin I.T.-keskuksiin ja keskusteltiin Suomessa toteutettavan päättöseminaarin ohjelmasta. ViSiOsta seminaariin osallistuivat Anneli Bauters ja Hanna Svensberg.

Vuoden VISIO

Vihreä Sivistysliitto ry ojensi 21.3.2003 seitsemännen Vuoden 2003 VISIO palkinnon Non Fighting Generation ry:lle. Palkinnon myöntämisperusteluna olivat keskusteluryhmien tarjoaminen sekä tytöille että pojille. Näin yhdistys edisti toiminnallaan tasa-arvoa, suvaitsevuuutta ja sosiaalisesti kestävästä yhteiskunnan toteutumista. Yhdistyksen toiminta tuki väkivallatonta ja huumeetonta tietä aikuisuuteen. Pienryhmissä nuoret voivat käsitellä omia asenteitaan, arvojaan ja tunteitaan omista lähtökohdistaan. Ryhmien toimintamuodot olivat demokraattisia, ja ne oli hyväksytty nuorten keskuudessa. Hanketta johtivat asiantuntijat, mutta myös vapaaehtoistyötä tekevät olivat tervetulleita mukaan toimintaan. Hankkeella on selkeä, toteutuskelpoinen ja pitkäjänteinen suunnitelma.

Palkinnon luovutti Non Fighting Generation Ry:n toiminnanjohtaja Timo Purjolle hallituksen puheenjohtaja Sulevi Riukulehto. Palkinnon oli suunnitellut ja toteuttanut taiteilija Maria Munsterhjelm-Linko. Palkinto oli paperitaideteos, joka kuvasi Non Fighting Generation ry:n toimintaa.

Kustanteet

Suunnitteilla oli kasvisvärjäyksen oppimateriaali, mutta kirjan tekijä luopui kirjoitushankkeesta. Tilalle valittiin Ernst U von Weizsäckerin ja Jochen Jesinghausenin kirja Ecological Tax Reform. Kustantajalta Zed Books Ltd. saatiin oikeudet kääntää kirja suomeksi. Suomennoksen toteutti kääntäjä Oili Alm.

Kirja on luettavissa verkkoversiona ViSiOn kotisivuilla.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Päihdepoliittinen seminaari

Päihdepoliittisen yhteiskunnallisen keskustelun aktivoimiseksi järjestettiin 23.5.2003 Helsingissä Päihdepoliittisen seminaari. Päihdepolitiikkaa tarkasteltiin eri näkökulmista ja luennoitsijoina olivat kehittämispäällikkö Ari Saarto A-klinikkasäätiöstä, erikoistutkija Leena Metso STAKESista, tutkimusprofessori Onni Niemelä Tampereen yliopistosta / Etelä Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä, rikoskomisario Jarmo Keskitalo Helsingin poliisista ja kulttuurihistorioitsija Tapio Onnela Turun yliopistosta.

Ari Saarto käsitteli aihetta ”Tuleeko Suomessa toteuttaa liberaalia päihdepolitiikkaa vai suosia nollatoleranssi-linjaa? Leena Metso kertoi kehitystrendeistä nuorten huume- ja päihdekäyttämisytyymisessä, Onni Niemelä toi esille Päihdehaittojen terveydenhuollon näkökulmasta. Jarmo Keskitalo arvioi ”Onko Suomi hampaiden päihderikollisuuden edessä”. Seminaari päättyi Tapio Onnelan esitykseen huumeikieltojärjestelmän synnystä, kehityksestä ja saavutuksista.

Paikalla oli 30 kuulijaa, joista pääosa vihreitä luottamushenkilöitä, poliitikkoja ja vihreän kentän toimijoita.

Sivistysliiton toiminta

3

Medialukutaitoseminaari

ViSiO osallistui "Medialukutaidosta vaikuttamiseen - Julkisenä toimijana media-yhteiskunnassa" -seminaarin 7.11.2003 suunnitteluun ja toteuttamiseen Tampereella. ViSiOn yhteistyökumppaneita olivat Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos, Suomen Journalistiliitto sekä Toimihenkilöjärjestöjen sivistysliitto ry.

Seminaarin ohjelman suunnitteli työryhmä, johon kuuluivat professori Taisto Hujanen, Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, tuottaja Timo-Erkki Heino, YLE, opintojohtaja Hannu Lilja, TJS, toiminnanjohtaja Eeva-Inkeri Sirelius, KTOL, mediatutkimuksen professori Seija Ridell, Turun yliopisto, taiteiden tutkimuslaitos, mediatutkimus, yliassistentti Iris Ruoho, Tampereen yliopisto tiedotusopin laitos, tutkijatohtori Sirkku Kotilainen, Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, journalismin tutkimusyksikkö ja opintojohtaja Anneli Bauters, ViSiO.

Seminaarin avasivat professori Taisto Hujanen Tampereen yliopistosta ja ohjelmajohtaja Seppo Niemelä oikeusministeriöstä teemalla "Medialukutaidosta vaikuttamiseen – miten ja miksi?".

Voice of the Listener and Viewer (VLV) -kansalaisjärjestön perustaja ja puheenjohtaja Mrs. Jocelyn Hay kertoi kokemuksia kuuntelijoiden ja katsojien järjestäytymisestä Britanniasta.

Yliassistentti Iris Ruoho ja mediatutkimuksen professori Seija Ridell pohivat kehitystä yleisöstä julkiseksi keskustelijaksi. Ritva Penttonen kertoi vuosien syntyneestä PRO YLEISÖ -kansanliikkeestä ja sen järjestäytymisaikomuksesta, Tampereen yliopiston yliassistentti Markus Laine kaupunkifoorumitoiminnasta Tampereella ja kirjastoasiantuntija Tuula Haavisto kirjastoista väljänä mediakriittisyyteen.

Päätoimittaja Timo Vuortama Suomen Journalistiliitosta esitteli vuoden 2004 alusta voimaan tulevaa uutta sananvapauslakia. Viimeisenä alustuksena kuultiin tutkijatohtori Sirkku Kotilaisen luento "Mediakriittisyyttä aikuisopetukseen".

Seminaariin osallistui noin 75 henkilöä. Seminaarin tiedottamisesta ja käytännön järjestelyistä vastasi projektisuunnittelija Sirkka-Liisa Peltonen. – Seminaarin alustukset ja tiedot luennoitsijoista löytyvät ViSiOn kotisivuilta.

Osallistuminen koulutukseen ja muihin tapahtumiin

Hanna Svensberg osallistui VSY:n kutsumana Latviassa, Jurmalassa pidettyyn seminaariin: "Flexible Learning Platform for the Adult Education Network Development. Meeting Place for Two Networks". Seminaari pidettiin 14.–16.6.2003. Seminaarin tavoitteena oli jakaa näihin kahden hankkeen toteuttamiseen liittyviä kokemuksia ja levittää hankkeisiin liittyvää osaamista.

Anneli Bauters osallistui Grundtvig 3 -opetushenkilöstön liikkuvuus projektin puitteissa koulutukseen, jonka teemana oli International Cooperation and Transnational Project Management in Adult Education Kyproksella ajalla 30.4.–3.5.2003. Seminaarin, jonka ohjelma oli tiivis ja tasapainoinen muodostuen alustuksista ja ryhmätöistä. Työskentelyn tuotoksena oli projektihakemus työryhmän yhteisesti valitsemasta aiheesta Creating a New Learning Culture. Ryhmässä oli edustajia Belgiasta, Latviasta, Romaniasta, Ruotsista ja Suomesta.

Anneli Bauters osallistui Cimon kutsumana Grundtvig 2 -ohjelman kansallisten koordinaattoreiden seminaariin Learning Partnership Conference, Italiassa ajalla 23.–26.10.2003. Seminaariin osallistui noin 90 henkeä, joista osa oli kansallisten Sokrates toimistojen virkamiehiä ja osa kansallisten projektien koordinaattoreita.

Anneli Bauters kävi tammikuussa 2003 esittelemässä ViSiLin toimintaa Joensuussa, Joensuun vihreille.

ViSiO esitteli toimintaansa Vihreän liiton puoluekokouksessa Vantaalla 24.5.2003.

Vihreän Sivistysliitto ry:n sääntömääräiset kokoukset pidettiin 21.3 ja 12.12. Helsingissä. Vihreän Sivistysliitto ry:n hallitus on toiminut myös Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen ViSiOn johtokuntana. Hallitus kokoontui neljä kertaa ja käsitteli kokouksissaan 52 asiakohtaa. Hallituksen puheenjohtajana toimi projektipäällikkö Sulevi Riukulehto ja varapuheenjohtajana Tuula Heima-Tirkkonen. Sihteerinä oli opintojohtaja Anneli Bouters. Luettelo hallituksen jäsenistä on liitteenä 3. Varsinaiset jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet ovat osallistuneet hallituksen työskentelyyn.

ViSiOn hallitus ja henkilökunta osallistuivat yhteiseen ViSiLin/ViSiOn kehittämisseminaariin 20.9. Espoossa, Teatteri Hevosenkengän tiloissa. Seminaarissa käsiteltiin ViSiOn tulevaisuuden visioita. Niihin johdatteli ensin alustuksellaan FM Tuomo Kuosa Tulevaisuuden tutkimusseurasta. Tämän jälkeen työstiettiin ViSiOn tulevaisuutta vuoteen 2006 ennakoivalla dialogimenetelmällä. Lopuksi kerättiin yhteen toimenpide-ehdotuksia vuodelle 2004. Seminaariraportti lähetettiin hallituksen jäsenille.

Tilintarkastajina toimivat HTM Raimo Hakola ja HTM Merja Hiltunen, varatilintarkastajina Panu Laturi ja Leena Rautio.

Henkilökunta

ViSiOn henkilökuntaan kuuluivat seuraavat työntekijät:

Anneli Bouters, opintojohtaja	1.1.–31.12.2003
Leena Karisto, opintosihteer	1.1.–31.12.2003
Hanna Svensberg, koulutussuunnittelija	1.1.–31.12.2003
Sirkka-Liisa Peltonen, projektisuunnittelija	1.1.–19.6.2003, 11.8.–31.12.2003
Anni Välimäki, projektivastaava	1.9.–30.11.2003

Jäsenet ja jäsenyydet

Vihreällä Sivistysliitolla oli 25 jäsenjärjestöä toimintavuonna 2003, ks. liite 4.

Vihreällä Sivistysliitolla oli jäsenyys seuraavissa järjestöissä:

Vapaan Sivistystyön yhteisjärjestö	Anneli Bouters, hallituksen jäsen Hanna Svensberg, hallituksen varajäsen
Aikuiskoulutusneuvosto	Anneli Bouters, varajäsen
Siemenpuu-säätiö	Tuula Heima-Tirkkonen, valtuuskunnan puheenjohtaja
Opetusministeriö, Kestävän kehityksen edistäminen koulutuksessa	Anneli Bouters, vs-vastuualueen koordinaattori

Vihreä Sivistysliitto oli jäsenenä Siemenpuu-säätiössä, Katto-Menyssä, Kylätoiminta ry:ssä, Vapaan Sivistystyön Yhteisjärjestössä ja Kehitysyhteistyön palvelukeskuksessa.

Talous

Vihreän Sivistysliitto ry:n ja Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen talous oli toimintavuonna alijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat henkilöstörakenteeseen kohdistuvat muutokset sekä atk-laitehankinnat ja virustorjunnan tehostaminen.

Tulos- laskelma

Vihreä Sivistysliitto ry Tuloslaskelma EUR	<i>Toteutunut</i> 1/03 12/03	<i>Toteutunut</i> 1/02 12/02
VAR SINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Avustukset	64649.00	0.00
Muut tuotot	130632.53	215676.75
<i>Tuotot</i>	195281.53	215676.75
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-102106.72	-146533.72
Lakisääteiset sosiaalikulut	-22506.97	-18179.75
Vapaaehtoiset sosiaalikulut	-283.83	-20.84
<i>Henkilöstökulut</i>	-124897.52	-164734.31
Poistot	-2879.32	-2930.76
Muut toimintakulut		
Tilavuokrat	-34498.91	-53008.99
Muut vuokrat	-16811.44	0.00
Ulkopuoliset palvelut	-99214.58	0.00
Matka- ja majoituskulut	-48813.11	-41116.15
Toimistokulut	-84255.73	-50699.36
Huoneistokulut	-625.52	0.00
Jäsenmaksukulut	-1460.00	0.00
Muut toimintakulut	-5929.17	-87829.82
Muut toimintakulut	-291608.46	-232654.32
<i>Kulut</i>	-419385.30	-400319.39
Vars. toiminnan kulujaämä	-224103.77	-184642.64
VAR SINAINEN TOIMINTA	-224103.77	-184642.64
VARAINHANKINTA		
Tuotot	2926.56	2724.76
Tuotto / Kulujaämä	-221177.21	-181917.88
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	2011.66	2551.32
Kulut	-194.17	-103.27
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA	1817.49	2448.05
Tuotto / Kulujaämä	-219359.72	-179469.83
Valtionosuudet	199502	193584.00
Tilikauden tulos	-19857.72	14114.17
Tilikauden yli- / alijäämä	-19857.72	14114.17

Vihreä Sivistysliitto ry
Tase
EUR

	<i>Tase</i> 12/03	<i>Tase</i> 12/02
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	8637.95	8792.27
Osakkeet ja osuudet	50.46	50.46
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	8688.41	8842.73
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	3497.70	4975.10
Saamiset		
Myyntisaamiset	2073.49	3450.48
Siirtosaamiset	16454.30	12609.25
<i>Saamiset</i>	18527.79	16059.73
Rahat ja pankkisaamiset	108876.15	110508.26
VAIHTUVAT VASTAAVAT	130901.64	131543.09
VASTAAVAA	139590.05	140385.82
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Ed. tilikausien tulos	97211.51	83097.34
Tilikauden tulos	-19857.72	14114.17
OMA PÄÄOMA	77353.79	97211.51
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Avustusennakot	11143.00	
Ostovelat	31412.44	27512.03
Muut lyhytaikaiset velat	6980.82	2773.66
Siirtovelat	12700.00	12888.62
<i>Lyhytaikainen</i>	62236.26	43174.31
VASTATTAVAA	139590.05	140385.82

Opintotoiminnan yhteistyökumppanit

Annikin Tähti ry
Arki ry
Dodo ry
Elinpiiri ry
Eläinsuojeluliitto Animalia ry
Elämäntapayhdistys Valona ry
Espoon kesäteatteri ry
Espoon Mielenterveysyhdistys ry
Espoon vihreät ry
Etelä-Hämeen Vihreät ry
Filippiinit Seura ry
Four Winds Tuki ry
Helsingin Sadankomitea ry
Helsingin venäjänkielinen nuorisokulttuuriyhdistys Alliance ry
Helsingin Vihreä piiriyhdistys ry
Hämeen Puutarhaseura ry
Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry
Kajaanin Vihreät ry
Kemi-Tornio seudun sosiaalitalousyhdistys ry
Keskinäisen Sivistyksen Seura-Suomen Lataamo
Keuruun ekokylä ry
Kotkan vihreät ry
Kuhankosken Kilta ry
Lahden Vihreät ry
Luonto ja Terveys ry
Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry
Luonto-Liitto ry
Länsi-Suomen Kierrätyskeskusten liitto ry
Maahanmuuttajien Tuki ry
Maan ystävät ry
Mamunuorten elämänhallintayhdistys ry
Muu ry
Nuoren Voiman Liitto ry
Oulun läänin Vihreä piirijärjestö ry
Oulun Seudun Sosiaalitalousyhdistys ry
Oulun seudun yksin- ja yhteishuoltajat ry
Oulun vihreät –OVI ry
Pirkanmaan yhteisöasujat ry
Pispalan kirjastoyhdistys ry
Pohjois-Karjalan Vihreät ry
Pohjois-Savon vihreät ry
Puntland Community ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
Reilun kaupan puolesta ry
Rivinväli ry
Rokpa Finland ry
Salon Seudun Vihreät ry
Savonlinnan Kehityskaaryhdistys ry
Siilinjärven Työnhakijat ry
Somalinuorten ja Perheiden tukiyhdistys Brothers ry
Suomen historiallisen miekkailun seura ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Sadankomitealiitto ry
Suomen Sukukansayhdistysten liitto ry

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry
Suomineito-yhteisö ry
Teatteri Hevosenkengän kannatusyhdistys ry
Turun Naiskeskus yhdistys ry
Turun seudun vihreät ry
Udoka ry
Vantaan Luontokoulu
Vantaan Mielenterveysyhdistys ry
Vantaan vihreät ry
Vastedes ry
Vihreä liitto rp
Vihreä Uusimaa ry
Vihreät Naiset ry
Vihreät Nuoret ja Opiskelijat ry
Värjärikilta ry
Yhteensä 69 kpl

Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit

Dodo ry
Espoon Mielenterveysyhdistys ry
Espoon vihreät ry
Helsingin yliopiston Maan ystävät
Helsingin venäjänkielinen nuorisokulttuuriyhdistys Alliance ry
Keuruun ekokylä ry
Kotimme ry
Kumpula-Seura ry
Kuvataidepiiri/Seija Suontausta
Luonto ja Terveys ry
Ngoma Moto ry
Opiskelijakansantansijat ry
Oulun Seudun sosiaalitalousyhdistys ry
Petkele
Pispalan kirjastoyhdistys ry
Pohjois-Karjalan Vihreät ry
Pääkaupunkiseudun Yksin- ja Yhteishuoltajat PÄKSY ry
Rovaseudun yksin- ja yhteishuoltajat ry
Savo-Karjalan luontopiiri ry
SPR/Kuusamon osasto
Tikkakosken Mieslaulajat ry
Turun Seudun Työttömät ry
Vantaan Mielenterveysyhdistys ry
Vihreä liitto rp
Yhteensä 24

Liite 2

Liite 3

Vihreä Sivistysliitto ry:n hallitus

Sulevi Riukulehto, puheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet:

Veikko Ahola

Kirsi Aropaltio

Tuula Heima-Tirkkonen

Tina Heino

Merja Hermonen

Tapani Hietaniemi

Sara Koponen

Varajäsenet:

Jouni Vauhkonen

Merja Isotalo

Anna-Stiina Lundqvist

Tanja Remes

Kari Selinheimo

Olli Aalto

Esa Kauppila

Liite 4

Jäsenjärjestöt

Espoon vihreät ry

Etelä-Savon Vihreät ry

Hämeenlinnan seudun vihreät ry

Helsingin vihreät ry

Jyväskylän Seudun Vihreät ry

Kotkan vihreät ry

Kuopion vihreät ry

Lounais-Hämeen Vihreät ry

Luonto ja Terveys ry

Oraansuojelijat ry

Oulun kestävän kehityksen seura ry

Perusta ry

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry

Tampereen vihreät ry

Turun seudun vihreät ry

Vaasan vaalipiirin vihreät ry

Vantaan vihreät ry

Vastedes ry

Vihreä Keski-Suomi ry

Vihreä liitto rp

Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ry

Vihreät Naiset ry

Vihreä Seura ry

Vihreä Uusimaa ry

Ympäristö ja kehitys ry

Yhteensä 25 kpl

Ruoholahdenranta 1 E, 00180 HELSINKI
Puhelin (09) 6129 120, faksi (09) 6129 1229
Sähköposti visio@kaapeli.fi
Kotisivut www.visili.fi